

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز

معاونت آموزشی (مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی)

نام درس: کارآموزی در عرصه بیماری‌های مغز و اعصاب (۲) **کد درس:** ۴۸

تعداد واحد: ۲ واحد بالینی

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

رشته و مقطع: دانشجویان فیزیوتراپی، مقطع کارشناسی

پیش نیاز: کارآموزی در عرصه مشاهده بالینی

محل کارورزی: بیمارستان‌ها و کلینیک‌های وابسته به گروه فیزیوتراپی **طول مدت دوره:** یک ترم تحصیلی

نام مدرس: دکتر ماندانا رضایی/دکتر قنواتی

زمان ارائه درس: ساعت ۸-۱۳

مشخصات کلی

اهداف کلی دوره

بیماران مغز و اعصاب از مراجعین شایع به بخش‌های فیزیوتراپی هستند. با توجه به تنوع مشکلات نورولوژی و لزوم کسب مهارت کافی در ارزیابی دقیق، طرح ریزی برنامه درمانی، ارائه توصیه‌های لازم به بیمار جهت درمان و پیشگیری از عوارض ثانویه و اجرای درست روش‌های درمانی، آموزش مهارت‌های بالینی به دانشجویان براساس سرفصل دروس تخصصی در بخش‌های بستری و سرپایی نورولوژی مبتلا به انواع ضایعات عصبه محرکه فوقانی و تحتانی، یکی از اهداف کلی این دوره می‌باشد.

فراگیری معاینات بالینی در بیماران مبتلا به ضایعات سیستم اعصاب مرکزی و محیطی و نحوه اجرای روش‌های درمانی دستی و ابزاری در فیزیوتراپی این دسته از بیماران ضروری است. از این رو آموزش مهارت‌های بالینی براساس دروس تخصصی مربوطه در بخش‌های مغز و اعصاب به دانشجویان فیزیوتراپی، هدف کلی بعدی این دوره است. همچنین در این دوره دانشجویان در زمینه شیوه پرونده نویسی، کار کردن با تجهیزات فیزیوتراپی و ارزیابی برخی اختلالات نورولوژی رایج به شکل تئوری و عملی مانند دوره‌های قبلی فعالیت خواهند شد.

بنابراین هدف کلی این دوره آشنا سازی دانشجویان با موارد زیر است:

- ۱) فراگیری مهارت برقراری ارتباط با بیمار، همراهان بیمار، استادان آموزشی، پرسنل و سایر اعضای کادر درمان
- ۲) اصول تاریخچه‌گیری معاینات بالینی و توانبخشی در بیماران نورولوژی و آشنا شدن با انواع روشهای سنجش پیامد درمان، آشنایی با روشهای پارا بالینی مرتبط (۳) استفاده از اطلاعات بدست آمده از ارزیابی بیماران نورولوژی در تصمیم گیری بالینی (تفکر نقاد، استدلال بالینی و شواهد موجود) و طراحی استراتژی درمانی در مباحث مربوطه از بیماری‌های

مغز و اعصاب با توجه به شناسایی اختلال حسی-حرکتی و محدودیت در فعالیتهای روزانه، اولویت بندی اهداف درمانی و برنامه ریزی درمان جهت کاهش سطح ناتوانی بیماران

(۴) پرونده نویسی بیماران نورولوژی

(۵) کاربرد عملی مدالیت‌های فیزیکی و روش درمان‌های دستی در بیماران نورولوژی

(۶) اخذ شرح حال و معاینه فیزیکی در برخی مشکلات نورولوژی رایج همراه با آموزش تمرینات مناسب

اهداف آموزشی اختصاصی دوره

* در راستای هدف کلی شماره ۲ (اصول تاریخچه‌گیری معاینات بالینی و توانبخشی در بیماران نورولوژی و آشنا شدن با انواع روشهای سنجش پیامد درمان، آشنایی با روشهای پارابالینی مرتبط) از فراگیران انتظار می‌رود در پایان دوره بتوانند:

هدف های رفتاری یا دستاوردها	حیطه یادگیری	روش آموزش
۱- سؤالات اساسی و مهم در تاریخچه گیری بیماران مبتلا به اختلالات سیستم وستیبولار، مولتیپل اسکلروزیس، آتاکسی مخچه‌ای، پارکینسون و ALS را بیان کنند	شناختی	سخنرانی، بحث و تبادل نظر، بارش مغزی
۲- وجه افتراق مشکلات سیستم وستیبولار را با سایر علل علائم سرگیجه و عدم تعادل بیان کنند	شناختی	سخنرانی، بحث و تبادل نظر، بارش مغزی
۳- بر اساس یافته های معاینه سابعکیتیو، مسیر معاینه فیزیکی بیمار را مشخص سازند.	شناختی - مهارتی	سخنرانی، بحث و تبادل نظر، بارش مغزی
۴- علائم و نشانه های اختلال عملکرد سیستم وستیبولار، اکستراپیرامیدال، نخاع، کورتکس و مخچه را بیان کنند	شناختی	سخنرانی، بحث و تبادل نظر، بارش مغزی
۵- علائم و نشانه های اختلال نورون محرکه فوقانی را بیان کنند	شناختی	سخنرانی، بحث و تبادل نظر، بارش مغزی
۶- تست های مربوط به معاینه وستیبولار را بیان، تفسیر و اجرا نمایند	شناختی - مهارتی	بحث و تبادل نظر تمرین و کار عملی
۷- انواع تست‌های اختصاصی و علائم پارکینسون را بیان، تفسیر و اجرا کنند	شناختی - مهارتی	بحث و تبادل نظر تمرین و کار عملی
۸- روش تست سلامتی سیستم‌های شناختی و تعادلی را تشریح کنند	شناختی	کنفرانس دانشجویی بحث و تبادل نظر
۹- نحوه بررسی علائم آتاکسی مخچه‌ای را تشریح کنند	شناختی	کنفرانس دانشجویی بحث و تبادل نظر
۱۰- یافته‌های بالینی مهم در بیماران مبتلا به مالتیپل اسکلروزیس را تشریح کنند	شناختی	سخنرانی، بحث و تبادل نظر، بارش مغزی
۱۱- الگوهای سینرژیست اندام فوقانی و تحتانی را در آسیب‌های نورون محرکه فوقانی از طریق چک لیست‌های استاندارد عملکرد بیمار تحلیل کرده و فراگیرند.	مهارتی	بحث و تبادل نظر تمرین و کار عملی، گزارش مورد
۱۲- به خوبی و با اعتماد به نفس با بیمار خود ارتباط برقرار کنند	نگرشی (عاطفی)	بحث و تبادل نظر
۱۳- وضعیت‌های صحیح بدن در هنگام خوابیدن، نشستن، ایستادن، راه رفتن و کار کردن را با توجه به مشکلات بیماران به آنها آموزش دهند	مهارتی	تمرین و کار عملی، گزارش مورد
۱۴- به درستی تست های افتراق درگیری نورون محرکه فوقانی و تحتانی را در بیماران نورولوژی اجرا و تفسیر کنند	مهارتی	بحث و تبادل نظر
۱۵- اختلال در عملکرد سیستم‌های مخچه، وستیبولار، کورتکس، نخاع و اکستراپیرامیدال	شناختی - مهارتی	تمرین و کار عملی

را در بیماران مربوطه بدرستی ارزیابی کرده و روش توانبخشی مرتبط با آن را اجرا کنند.		گزارش مورد
۱۶- روش های دستی درمانی اسپاستیسیته را به خوبی فراگیرند	مهارتی	بحث و تبادل نظر
۱۷- با علائم، تشخیص های افتراقی و نحوه درمان های فیزیوتراپی در بیماران مبتلا به حوادث عروقی مغز و ستون فقرات آشنا شوند و توضیح یافته های حاصل از ارزیابی به بیمار	شناختی	تمرین و کار عملی، گزارش مورد
بودجه بندی سئوالات		
تعداد سؤال	۴	
نمره	۴	
نوع آزمون	مشاهده بالینی	

*** در راستای هدف کلی شماره ۳ (استفاده از اطلاعات بدست آمده از ارزیابی بیماران نورولوژی در تصمیم گیری بالینی (تفکر نقاد، استدلال بالینی و شواهد موجود) و طراحی استراتژی درمانی در مباحث مربوطه از بیماری های مغز و اعصاب با توجه به شناسایی اختلال حسی-حرکتی و محدودیت در فعالیتهای روزانه، اولویت بندی اهداف درمانی و برنامه ریزی درمان جهت کاهش سطح ناتوانی بیماران)**

از فراگیران انتظار می رود در پایان دوره بتوانند :

هدف های رفتاری یا دستاوردها	حیطه یادگیری	روش آموزش
۱- با توجه به یافته های معاینه در خصوص نیاز به درمان فیزیوتراپی تصمیم گیری کنند	شناختی - مهارتی	بحث و تبادل نظر حل مسئله در گروه کوچک
۲- با توجه به مرحله کنونی بیماری، اهداف درمانی فیزیوتراپی را لیست کنند، اولویت بندی اهداف درمانی و برنامه ریزی درمانی در جهت کاهش سطح ناتوانی بیماران	شناختی - مهارتی	بحث و تبادل نظر حل مسئله در گروه کوچک، بارش مغزی
۳- بر اساس اهداف تعیین شده، مدالیت و تکنیک های درمانی فیزیوتراپی را بیان کنند	شناختی	بحث و تبادل نظر
۴- بر اساس صلاح و مصلحت بیمار، بهترین و مناسب ترین اقدامات فیزیوتراپی مورد نیاز بیمار را انتخاب کنند. طرح ریزی برنامه درمان با توجه به موارد احتیاط، کاربرد و عدم کاربرد، تفاوت های فردی و فرهنگی	نگرشی (عاطفی)	حل مسئله در گروه کوچک، بارش مغزی
۵- با توجه به پاسخ بیمار به تکنیک های درمانی، شیوه درمان را تعدیل، تغییر یا پیشرفت دهند. پیش بینی سطح عملکرد مطلوب و تعیین موانع موفقیت در درمان همراه با بررسی پیشرفت درمان	مهارتی	بحث و تبادل نظر حل مسئله در گروه کوچک، گزارش مورد
۶- به بیماران خود مشاوره و توصیه های درمانی لازم را ارائه دهند. آگاه کردن بیمار و گرفتن رضایت آگاهانه. مشارکت بیمار در سراسر روند درمان و برقراری امنیت بیمار	مهارتی	بحث و تبادل نظر حل مسئله در گروه کوچک، گزارش مورد
بودجه بندی سئوالات		
تعداد سؤال	۴	
نمره	۴	
نوع آزمون	مشاهده بالینی، آزمون مرحله ای، آزمون چهار گزینه ای	

*** در راستای هدف کلی شماره ۴ (پرونده نویسی بیماران نورولوژی)**

از فراگیران انتظار می رود در پایان دوره بتوانند :

هدف های رفتاری یا دستاوردها	حیطه یادگیری	روش آموزش
۱- نکات اصلی که باید در قسمت ارزیابی، اهداف درمانی و برنامه درمانی بیماران در پرونده ثبت نمود را بیان کنند	شناختی	بحث و تبادل نظر، بارش مغزی، حل مساله
۲- پرونده های موجود در بایگانی کلینیک را نقد و بررسی نمایند. تهیه گزارش نهایی و ارسال آن به پزشک	شناختی - مهارتی	بحث و تبادل نظر، بارش مغزی، حل مساله
۳- برای حداقل دو بیمار با مشکلات نورولوژی اطلاعات ارزیابی، اهداف و برنامه درمانی را پرونده نویسی کنند	مهارتی	گزارش مورد
۴- پرونده بیمار خود را در گروه کوچک به شکل تحلیلی مطرح نماید (ارائه گزارش مورد) (Case presentation)	مهارتی	گزارش مورد بحث و تبادل نظر، بارش مغزی، حل مساله
بودجه بندی سئوالات		
تعداد سؤال	۴	
نمره	۴	
نوع آزمون	نمره دهی براساس پرونده نویسی	

*** در راستای هدف کلی شماره ۵ (کاربرد عملی و صحیح مدالیت های فیزیکی و روش درمان های دستی در بیماران نورولوژی با توجه به موارد کاربرد و عدم کاربرد متناسب با برنامه درمانی) از فراگیران انتظار می رود در پایان دوره بتوانند :**

هدف های رفتاری یا دستاوردها	حیطه یادگیری	روش آموزش
۱- مدالیت های گرمائی را با پارامترهای مناسب برای بیماران خود انتخاب و به کار برند	شناختی - مهارتی	بحث و تبادل نظر تمرین و کار عملی، گزارش مورد
۲- بسته به هدف درمانی، نوع جریان الکتریکی و سایر پارامترهای آن را انتخاب و به کار برند.	شناختی- مهارتی	بحث و تبادل نظر
۳- تجهیزات مختلف مکانوتراپی را به شکلی عملی به کار برند	مهارتی	تمرین و کار عملی، گزارش مورد
۴- با توجه به مشکلات خاص بیمار خود، مناسب ترین مدالیت و بهترین پارامترهای درمانی را برگزینند	نگرشی (عاطفی)	بحث و تبادل نظر
۵- روش های تمرین درمانی مناسب را با توجه مشکلات بیمار از جمله موبیلیزاسیون، روش های انرژی مایهجه ای، تمرینات درمانی، فعالیت های عملکردی، انواع روش های ماساژ و ... را به شکل عملی به کار برند	مهارتی	تمرین و کار عملی، گزارش مورد
۶- نحوه تجویز و استفاده از ارتزها و پروتزهای مختلف مربوط به بیماری های ارتوپدی اندام تحتانی آشنا شده و کاربرد عملی آن را در بیماران فراگرفته و نحوه استفاده از آنها را به بیماران آموزش دهند	شناختی - مهارتی	بحث و تبادل نظر
۷- روش های اصلاح یا تعدیل سبک زندگی (تطبیق بیمار با شرایط)، اصلاح وضعیت بدن به بیمار و آموزش نحوه برخورد مراقبین بیمار را در صورت لزوم به بیمار و همراه (همراهان وی) آموزش دهند. ارائه توصیه های لازم حین درمان و پایان جلسات با توجه به پیشگیری از عوارض ثانویه	نگرشی (عاطفی) شناختی - مهارتی	تمرین و کار عملی، گزارش مورد
بودجه بندی سئوالات		
تعداد سؤال	۴	
نمره	۴	
نوع آزمون	مشاهده بالینی، آزمون مرحله ای عملی، آزمون آسکی	

*** در راستای هدف کلی شماره ۶ (اخذ شرح حال و معاینه فیزیکی در برخی مشکلات نورولوژی رایج همراه با آموزش تمرینات مناسب) از فراگیران انتظار می رود در پایان دوره بتوانند :**

هدف های رفتاری یا دستاوردها	حیطه یادگیری	روش آموزش
۱- از یک بیمار مبتلا به مشکلات نورولوژی به درستی شرح حال اخذ کنند	مهارتی	بحث و تبادل نظر
۲- معاینه فیزیکی یک بیمار مبتلا به مشکلات نورولوژی را به خوبی انجام و تفسیر نمایند	مهارتی	تمرین و کار عملی، گزارش مورد
۳- از چک لیست های استاندارد به منظور ارزیابی عملکرد بیمار خود استفاده کنند و نتایج آن را بدرستی در گروه های کوچک با توجه به نحوه پیشرفت بیمار تحلیل کنند	شناختی-مهارتی	بحث و تبادل نظر در گروه های کوچک حل مساله
۳- بر اساس یافته های معاینه، اهداف و برنامه درمانی فیزیوتراپی بیمار خود را لیست کنند	مهارتی	بحث و تبادل نظر تمرین و کار عملی، گزارش مورد حل مسئله
۴- بیمار خود را به خوبی در مورد نحوه فعالیت فیزیکی و لزوم تغییرات احتمالی در آنها مشاوره کنند	نگرشی (عاطفی)	بحث و تبادل نظر تمرین و کار عملی، گزارش مورد حل مسئله
۵- آموزش تمرینات مناسب سربائی، بستری و تمرینات در منزل	شناختی-مهارتی و عاطفی	بحث و تبادل نظر تمرین و کار عملی، گزارش مورد حل مسئله
۶- آشنائی با تکنولوژی های توانبخشی و وسایل کمکی	شناختی-مهارتی	بحث و تبادل نظر تمرین و کار عملی، گزارش مورد حل مسئله
۷- ارجاع بیمار به سایر اعضای تیم در صورت نیاز	شناختی-مهارتی و عاطفی	بحث و تبادل نظر تمرین و کار عملی، گزارش مورد حل مسئله
بودجه بندی سئوالات		
تعداد سئوال	۴	
نمره	۴	
نوع آزمون	مشاهده بالینی، آزمون مرحله ای عملی، آزمون آسکی	

منابع:

- 1-Physical Management for Neurological Rehabilitation. Maria Stokes. Emma Stack, last edition.
- 2-Umphred's neurological Rehabilitation. Darcy Ann Umphred, last edition.
- 3-Physical Rehabilitation, Susan B. O' Sullivan, Thomas J. Smith T, last edition.
- 4-Brunnstrom's movement therapy in hemiplegia: A neurophysiologic approach. Kathryn A Sawner, Jeanne M LaVigne, last edition.
- 5-Adult hemiplegia: Evaluation and treatment, Bertha Boba, last edition.